
**DE GROENE
AMSTERDAMMER**

woensdag 29 september 2010

26 april 1969 - 23 september 2010**Teresa Lewis**

Teresa Lewis werd wereldnieuws doordat ze werd geëxecuteerd. In haar dood kreeg ze meer betekenis dan haar leven als 'white trailer trash' ooit heeft gehad.

door **FRANS VERHAGEN**

TERESA LEWIS was 41 jaar oud toen ze op 23 september overleed. Om vijf voor negen 's avonds was ze in de gevangenis van Jarrat, Virginia, vastgesnoerd op een witte brancard. Iets na negenen werden de injectienaalden in haar beide armen geactiveerd. Tien minuten later was ze dood. Teresa Lewis was ter dood veroordeeld wegens het organiseren van een dubbele moord: ze had de moordenaars ingehuurd. Deze executie Amerikaanse stijl veroorzaakte ophef omdat Lewis met een IQ van 72 volgens artsen gold als 'borderline retarded'. Bovendien was ze de eerste vrouw die sinds 1912 in Virginia ter dood werd gebracht. Ook wekte het bevreemding dat beide schutters 'slechts' levenslang kregen.

In Europa kreeg de executie van Lewis weinig aandacht, in elk geval minder dan de aangekondigde steniging van een Iraanse vrouw voor moord en overspel.

Maar al mochten de praatprogramma's deze doodstraf negeren, de discrepantie was de Iraanse president Ahmadinejad niet ontgaan. Hij vroeg zich bij zijn recente bezoek aan New York af wat voor land dat was dat geestelijk gehandicapte vrouwen ter dood bracht. Ook andere opposanten van deze specifieke executie zaten met deze vraag, zoals de thrillerauteur John Grisham, de EU en de gebruikelijke tegenstanders van de doodstraf.

Dat Ahmadinejad een schaamteloze opportunist is die zijn kans schoon zag om een paar debatpunten te scoren mag niet verhullen dat hier inderdaad sprake was van een authentiek Amerikaans drama, niet alleen vanwege de eeuwige vragen rondom de doodstraf maar ook omdat de dood van Teresa Lewis niet veel verheffender was dan haar leven. Lewis was veroordeeld voor het organiseren van de moorden op haar echtgenoot, de 51-jarige Julian Lewis en haar stiefzoon Charles Lewis, 25 jaar oud. Julian was een Vietnam-veteraan die werkte als elektricien in de lokale textielfabriek; Charles was lid van de National Guard, de staatsmilitie die de afgelopen jaren vaak naar Irak werd gestuurd. Teresa was op zestienjarige leeftijd van school gegaan en had snel daarna twee kinderen gekregen. Tussen 1987 en 2000 had ze 49 baantjes. Haar huwelijk liep stuk. Met de twintig jaar oudere Julian Lewis trouwde ze in 2000. Voor iemand die arm in Danville wordt geboren een levensverhaal van een verpletterende voorspelbaarheid.

De moorden waren gepleegd op 31 oktober 2002, de avond voor Halloween, door Teresa's geliefde, Matthew Shallenberger, en een andere bedpartner, Rodney Fuller. Om Fuller te binden had Teresa haar zestienjarige dochter ingezet. Het motief was de verzekeringspremie van 250.000 dollar die de oude Lewis op zijn leven had afgesloten. Het echtpaar woonde, saillant maar niet onbelangrijk detail in deze contreien, in een stacaravan in Danville, Virginia, een klein stadje in het zuiden van een staat waar iedereen weet dat 'white trailer trash' de verzamelterm is voor mensen met een kansarm leven, zonder opleiding, zonder vooruitzichten, de vrouwen vaak slachtoffer in verscheidene opzichten. Het meest recente voorbeeld van deze categorie vrouwen was de ongelukkige Lynndie England, die als slachtoffer van haar superieur van de National Guard van West Virginia in de Abu Ghraib-gevangenis Irakezen mishandelde en voor de moeite bleef zitten met een kind en een gevangenisstraf.

Volgens de gedetailleerde verklaringen tijdens de rechtszaak had het echtpaar Lewis die avond samen gebeden voordat ze gingen slapen. Lewis had de deur van het slot gelaten. De huurmoordenaars kwamen om drie uur 's nachts, schoten met hagel op beide mannen en maakten zich uit de voeten. Charles stierf vrijwel direct, Julian had een half uur murmelend naast Teresa gelegen voordat ze de politie belde. Ze vertelde de politie dat een onbekende, gekleed in zwart, de stacaravan was binnen gedrongen. Al snel kwam de zaak uit. Lewis leidde de politie naar Shallenberger, die bekende dat het zijn levensambitie was om een 'hit man' te worden voor de maffia. Hij schreef later aan een vriendin dat hij Lewis had gebruikt als eerste stap naar New York. Teresa Lewis was 'precies wat [ik] nodig had', zei Shallenberger, al had seks met 'dikke, angstwekkend lelijke blanke vrouwen' niet speciaal zijn voorkeur. Maar ja, je moet er wat voor over hebben. In Zuid-Virginia heeft de Amerikaanse droom een geheel eigen betekenis. Na een deal van de aanklager met Fuller kregen beide moordenaars levenslang. Shallenberger pleegde in 2006 zelfmoord.

Helaas trok niet het treurige leven van al deze mensen de aandacht; dat is in Amerika alles behalve uitzonderlijk. Ook de feiten en de schuldbekentenissen stonden niet ter discussie. In sommige staten heeft twijfel over de schuld van veroordeelden geleid tot opschorting van de doodstraf maar dat was hier niet aan de orde. Nieuwswaardig was dat Lewis maar net goed bij haar verstand was en vooral dat ze een vrouw was (en ook nog in den Here). Om niet geheel duidelijke redenen maakt de doodstraf tegen vrouwen altijd meer emoties los. Plus dat de beide daders er met levenslang 'afkwamen'. Dat roept de vraag op of levenslang niet erger is - Shallenberger heeft die voor zichzelf in elk geval duidelijk beantwoord.

In haar dood kreeg Teresa Lewis zo meer betekenis dan haar leven ooit gehad heeft. Bij leven was ze een vervelend vraagteken bij de aard van de Amerikaanse samenleving, die kansloze mensen veroordeelt tot armoede en lusteloze levens waarmee alleen zuidelijke romanschrijvers wat kunnen. Bij haar dood is ze een vraagteken bij de praktijk van de doodstraf in een zich beschaafd achtend land. Ontegenzeggelijk is in westerse ogen een dodelijke injectie humaner dan

steniging, maar als president Ahmadinejad zocht naar een goed voorbeeld om de relativiteit van westerse kritiek aan de kaak te stellen, dan was Lewis precies wat hij nodig had. En zo werd Lewis wereldnieuws.

Uit De Groene Amsterdammer van 29 september 2010
